

ÓVODA - ISKOLA ÁTMENET

FELKÉSZÍTÉS AZ ISKOLAI ÉLETRE

Képességfejlesztő program iskolába készülő nagycsoportosok számára

Készült az EFOP-3.1.6-16 azonosítószámú, „A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése” elnevezésű pályázat „Szakmai innováció és fejlesztés a különleges bánásmódot igénylő gyermekekért” című projektje keretében.

Szakmai vezető

Dr. Mile Anikó

Munkacsoport-vezető

Kissné Korsós Ágnes

Szerzők

Kissné Korsós Ágnes

Horváth Sándor Zsoltné

Várnagy-Horváth Anett

A kiadvány ingyenes, kizárólag zárt körben, pedagógiai szakszolgálati céllal használható, kereskedelmi forgalomba nem hozható. A felhasználás a jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját nem szolgálhatja

Kedves Óvodapedagógusok!

Az iskolai életre történő felkészültség/felkészülés komoly feladatok elé állítja az óvodás korú gyermekekkel foglalkozó szakembereket.

Nap mint nap találkozunk ezekkel a kérdésekkel:

Mit is kell pontosan tudni egy iskolába induló gyermeknek?

Milyen készségekkel, kompetenciákkal kell rendelkeznie?

Hogyan befolyásolják ez egyes területeken tapasztalható gyengeségek az iskolai beválást?

Milyen következményekkel járhat a felkészületlenség?

...és persze a legfontosabb kérdések:

Hogyan előzhető meg a kudarcok?

Hogyan készíthetők fel eredményesen a gyermekek az iskolai életre?

Kiadványunkkal gyakorlati segítséget kívánunk adni az iskolába készülő gyermekekkel foglalkozó kollégáknak.

Összeállítottunk egy 10 héten át tartó, csoportokban megvasósítható programot, ami napi 20-25 percnyi foglalkozás mellett célirányosan segítheti az 5-6 éves gyermekek eredményes felkészülését.

Az iskolai felkészüléshez eredményes munkát kívánunk!

1. Képességfejlesztő program iskolába készülő nagycsoportosok számára

Célcsoport: 6-7éves óvodások

Megvalósítási idő: 10 hét

Gyakoriság: naponta 1 alkalommal 20-25 perc

Megvalósítási forma: csoportos és/vagy kiscsoportos foglalkozások

Cél:

Óvodások:

- Az iskolai alapkészségek, képességek fejlesztése
- kiemelten
 - szociális képességek,
 - nyelvi képességek
 - számolást megalapozó készségek, képességek fejlesztése.

1. hét				
Területek	Tartalom	Tevékenység	Eszközök	Fejlesztendő kompetenciák, készségek, képességek / Fogalmak
Szociális képességek.	Bemutakozás, ismerkedés.	1. Bemutakozás, nevek megtanulása mondókával. 2. Ismerkedés folytatása ejtőernyővel		Figyelem, kivárás, empátia, asszertivitás, együttműködés
Nyelvi képességek 2x20 perc	Hallási figyelem fejlesztése, szótagolás –szavak hosszúságának megfigyelése, gyors megnevezés (1.), önálló szövegalkotás	zörejek beazonosítása, auditív szerialitás fejlesztése, szótagokra bontás, szóazonosítás, mondatalkotás képtörténet segítségével	Szólisták, hangszerek, hangot adó eszközök, képtörténet képek	auditív észlelés, szótagszegmentálás, -szintézis, szóaktivizálás, nyelvi fogalmazóképesség
Számolást megalapozó képességek 2x20 perc	Megszámlálások, összeszámlások random módon Sorrendiség – kételemű parancs és mozgássor (Látott és hallott inger összekapcsolása) Gondolkodási módszerek alapozása	Számlálás Mozgássorok kivitelezése – Mozgáskártyák Logikai készlet elemeinek válogatás	mozgáskártyák, babzsákok, labda, logikai készlet	gondolkodás, válogatás sorrendiség, kör, négyzet, háromszög kicsi, nagy lyukas, sima
2. hét				
Területek	Tartalom	Tevékenység	Eszközök	Fejlesztendő kompetenciák, készségek, képességek / Fogalmak
Szociális képességek.	1. Szabályok, beszélgető kör 2. Szociális és adaptív képességek fejlesztése játékkal	1. Szabályok megbeszélése. Beszélgető kör: bármi, ami a gyermek számára fontos, az		Szabálytudat, figyelem, kivárás, empátia, érzések, gondolatok

		elmúlt időszak történései, gondolatok, érzések megosztása a csoporttal 2. Tornasor magasság, kézfej mérete szerint beszéd nélkül. Ejtőernyővel önismereti játék.		megosztásának képessége, asszertivitás, együttműködés, önismeret. Figyelmi funkciók
Nyelvi képességek 2x20 perc -	Hallási figyelem fejlesztése beszédhangokkal, szótagolás –szóhosszúság azonosítása, képazonosítás szótagokra bontott alak alapján, gyors megnevezés (2.), önálló szövegalkotás	m, s, (r) hangok azonosítása izoláltan, szótagokban, szó elején, szótagokra bontás, szótagszám azonosítása képpel, mondatalkotás képtörténet segítségével (2.)	hívóképek a m, s, r hangokhoz, képek, képtörténet	auditív észlelés, szótagszegmentálás, - szintézis, szóaktivizálás, nyelvi fogalmazóképesség
Számolást megalapozó képességek 2x20 perc	Megszámlálások, összeszámlások rendezve Tárgyak csoportosítása forma, szín szerint Sorba rendezés Mennyiségi változások	Számlálás Csoportosítások, sorba rendezések Összehasonlítás, mennyiségi változások megfigyelése	Apró tárgyak, logikai készlet, korongok, pálcikák, nyomda	Gondolkodás, számolási képesség, sorrendiség, figyelem Sok, kevés Növekvő sor
3. hét				
Területek	Tartalom	Tevékenység	Eszközök	Fejlesztendő kompetenciák, készségek, képességek / Fogalmak

Szociális képességek.	1. Beszélgető kör 2. Szociális és adaptív képességek fejlesztése játékkal	1. Az elmúlt időszak történései, gondolatok, érzések megosztása a csoporttal hangulathőmérő segítségével. 2. Összevágott kép darabjainak megkeresése és összerakása – csapatjáték, relaxáció		Szabálytudat, figyelem, kivárás, empátia, érzések, gondolatok megosztásának képessége, asszertivitás, együttműködés (szoc. kép.), feszültségoldás
Nyelvi készségek 2x20 perc –	Beszédhang azonosítása szóban (m, s), szótagolás, szóazonosítás szótagokra bontott alak alapján, kép nélkül, képzazonosítás első szótag alapján, Szógyűjtés főfogalom alapján (állatok, gyümölcsök)	m, s, hangok azonosítása szóban, szótagokra bontás, szótagszám azonosítása képpel, mondatalkotás képtörténet segítségével (2.)	hívóképek a m, s, r hangokhoz, képek,	auditív észlelés, szótagszegmentálás, -szintézis, szóaktivizálás, nyelvi fogalmazóképesség
Számolást megalapozó képességek 2x20 perc	Halmazok összehasonlítása elemeik száma alapján. Változások megfigyelése, megnevezése	Összehasonlítás, mennyiségi változások megfigyelése	Apró tárgyak, logikai készlet, korongok, pálcikák, nyomda	Gondolkodás, számolási képesség, sorrendiség, figyelem, emlékezet Csökkenő sor Több, kevesebb, ugyanannyi
4. hét				
Területek	Tartalom	Tevékenység	Eszközök	Fejlesztendő kompetenciák, készségek, képességek / Fogalmak
Szociális képességek.	1. Beszélgető kör 2. Szociális és adaptív képességek fejlesztése játékkal	1. Az elmúlt időszak történései, gondolatok, érzések megosztása a		Szabálytudat, figyelem, kivárás, empátia, érzések, gondolatok megosztásának

		<p>csoporttal hangulathőmérő segítségével.</p> <p>2. Csapatjáték: bútorok, járművek, épületek megkeresése, szétválogatása, összegyűjtése, relaxáció</p>		<p>képessége, asszertivitás, együttműködés (szoc. kép.), feszültségoldás, kategoriális gondolkodás, verbális főfogalomalkotás</p>
<p>Nyelvi készségek 2x20 perc</p>	<p>Beszédhang azonosítása szóban (m, s, r), szótagolás, ismerkedés az összetett szavakkal, hang helye a szóban (szó eleje, vége) s hanggal, szópiramis utánmondása</p>	<p>m, s, r hangok azonosítása szóban, szótagokra bontás, értelmes szavak felismerése az összetett szavakban, bővülő szósorok ismétlése</p>	<p>hívóképek a m, s, r hangokhoz, képanyag, vonat</p>	<p>auditív észlelés, szótagszintézis, - manipuláció, fonémaizolás, verbális munkamemória</p>
<p>Számolást megalapozó képességek 2x20 perc</p>	<p>Halmazok számossága Az üres halmaz A semmi fogalma Számlálás Képszámlálás</p>	<p>Mennyiség egyeztetése mennyiséggel Számlálás (mozgás - ritmus összekapcsolása)</p>	<p>Apró tárgyak, logikai készlet, korongok, pálcikák, nyomda, képek</p>	<p>Gondolkodás, számolási képesség, figyelem, emlékezet Semmi Számköri ismeretek</p>
5. hét				
Területek	Tartalom	Tevékenység	Eszközök	Fejlesztendő kompetenciák, készségek, képességek / Fogalmak
<p>Szociális képességek</p>	<p>1. Beszélgető kör 2. Szociális és adaptív képességek fejlesztése játékkal</p>	<p>1. Az elmúlt időszak történései, gondolatok, érzések megosztása a csoporttal hangulathőmérő segítségével.</p> <p>2. Csapatjáték: akadálypályán való végighaladás párosával, relaxáció</p>		<p>Szabálytudat, figyelem, kiváras, empátia, érzések, gondolatok megosztásának képessége, asszertivitás, együttműködés (szoc. kép.), feszültségoldás, nagymozgás</p>

Nyelvi készségek 2x20 perc	hang helye a szóban (szó eleje, belseje, vége) s hanggal, vizuális megsegítéssel, rímek pótlása rövid mondókákban, mondatismétlés	s hang azonosítása szóban, mondókák kiegészítése, különböző nyelvtani szerkezetű mondatok megismétlése	vonat, képanyag s hanghoz, mondókák	auditív észlelés, fonémaizolás, rímtudatosság mondatrekonstrukciós képesség
Számolást megalapozó képességek 2x20 perc	Sorrendi emlékezet Számlálás Képszámlálás Globális mennyiség-felismerés saját testen, tárgyképen	Sorba rendezések Számlálás (mozgás - ritmus összekapcsolása) Számlálás – tárgyak, képek, rajz	Apró tárgyak, logikai készlet, korongok, pálcikák, nyomda, képek, színes ceruza, papír	Gondolkodás, számolási képesség, figyelem, emlékezet Számköri ismeretek Globális mennyiség-felismerés
6. hét				
Területek	Tartalom	Tevékenység	Eszközök	Fejlesztendő kompetenciák, készségek, képességek / Fogalmak
Szociális képességek.	1. Beszélgető kör 2. Szociális és adaptív képességek fejlesztése játékkal	1. Az elmúlt időszak történései, gondolatok, érzések megosztása a csoporttal hangulathőmérő segítségével. 2. Csapatjáték: páros rajzolás: ház-fa-ember-háziállat,		Szabálytudat, figyelem, kiváras, empátia, érzések, gondolatok megosztásának képessége, asszertivitás, együttműködés (szoc. kép.), feszültségoldás, finommorotika
Nyelvi készségek 2x20 perc	hang helye a szóban (szó eleje, belseje, vége) r hanggal, vizuális megsegítéssel, rímek: kakukktojás azonosítása, Mondatbefejezés nyelvi helyesség és tartalom alapján	r hang azonosítása szóban, rímek azonosítása, különböző nyelvtani szerkezetű mondatok kiegészítése	vonat, képanyag r hanghoz, labda	auditív észlelés, fonémaizolás, rímtudatosság mondatértés, a nyelv szintaktikai szintjének f.

Számolást megalapozó képességek 2x20 perc	Mennyiségállandóság – mennyiségi változások Egy-egyértelmű leképezés Számlálás Hozzátevés	Változások megfigyelés, cselekedtetés, képek Tárgyak, képek párba rendezése Számlálás – tárgyak, képek, rajz Pótlás	Apró tárgyak, logikai készlet, korongok, pálcikák, nyomda, építőkockák, színes ceruza, papír	Gondolkodás, számolási képesség, figyelem, emlékezet Számköri ismeretek Mennyiségállandóság
7. hét				
Területek	Tartalom	Tevékenység	Eszközök	Fejlesztendő kompetenciák, készségek, képességek / Fogalmak
Szociális képességek.	1. Beszélgető kör 2. Szociális és adaptív képességek fejlesztése játékkal	1. Az elmúlt időszak történései, gondolatok, érzések megosztása a csoporttal hangulathőmérő segítségével. 2. Hideg-meleg játék, relaxáció		Szabálytudat, figyelem, kiváras, empátia, érzések, gondolatok megosztásának képessége, asszertivitás, együttműködés (szoc. kép.), feszültségoldás, téri orientáció
Nyelvi készségek 2x20 perc	Adott képek nevének letapsolása, és a kezdőhang azonosítása (s/r) rímek: kakukktójás azonosítása (ismétlés), Mondat igazságtartalmának megítélése	szótagolás, s/r hang felismerése a kezdő pozícióban, rímek azonosítása, Általános igazságok helyességének megítélése	képek, labda, kisautó	auditív észlelés, fonémaizolálás, rímtudatosság beszédértés fejlesztése
Számolást megalapozó képességek 2x20 perc	Sorrendi emlékezet Számlálás Képszámlálás Hozzátevés	Sorba rendezések Számlálás (mozgás - ritmus összekapcsolása) Mennyiség egyeztetése	Apró tárgyak, logikai készlet, korongok, pálcikák, nyomda,	Emlékezet Számolási képesség Sorrendiség Logikai gondolkodás

	Logikai gondolkodás	mennyiséggel Számlálás – tárgyak, képek, rajz Pótlás	építőkockák, színes ceruza, papír	Számköri ismeretek
8. hét				
Területek	Tartalom	Tevékenység	Eszközök	Fejlesztendő kompetenciák, készségek, képességek / Fogalmak
Szociális képességek.	1. Beszélgető kör 2. Szociális és adaptív képességek fejlesztése játékkal	1. Az elmúlt időszak történései, gondolatok, érzések megosztása a csoporttal hangulathőmérő segítségével. 2. Csapatjáték: páros akadálypálya, relaxáció		Szabálytudat, figyelem, kivárási, empátia, érzések, gondolatok megosztásának képessége, asszertivitás, együttműködés (szoc. kép.), feszültségoldás, nagymozgás
Nyelvi készségek 2x20 perc	Zöngés-zöngétlen (morgós-nem morgós) hangok fogalmának megismerése, hívóképek hangjainak azonosítása Összetett szavak felbontása kép segítségével, azok leválasztása Képtörténet segítségével történet mesélés	ismerkedés a beszédhangokkal, azok tulajdonságaival (zöngéképzés) összetett szavak felbontása, vizuális megsegítéssel, önálló mondatalkotás	zöld és piros tál, hívóképek, képek összetett szavakról, képtörténet	auditív észlelés, fonématusatosság, szótag manipuláció előkészítése kifejező készség
Számolást megalapozó képességek 2x20 perc	Sorrendi emlékezet Számlálás Képszámlálás Elvétel Logikai gondolkodás	Sorrendiség Számlálás (mozgás - ritmus összekapcsolása) Mennyiség egyeztetése mennyiséggel Számlálás – tárgyak, képek, rajz	Apró tárgyak, logikai készlet, korongok, pálcikák, nyomda, építőkockák, színes ceruza, papír	Emlékezet Számolási képesség Sorrendiség Logikai gondolkodás Számköri ismeretek

		Elvétel		
9. hét				
Területek	Tartalom	Tevékenység	Eszközök	Fejlesztendő kompetenciák, készségek, képességek / Fogalmak
Szociális képességek.	1. Beszélgető kör 2. Szociális és adaptív képességek fejlesztése játékkal	1. Az elmúlt időszak történései, gondolatok, érzések megosztása a csoporttal hangulathőmérő segítségével. 2. Alapvető társas normák átbeszélése. Érzelmek eljátszása, felismerése. Relaxáció.		Szabálytudat, figyelem, kiváráás, empátia, érzések, gondolatok megosztásának képessége, asszertivitás, együttműködés (szoc. kép.), feszültségoldás, érzelmi intelligencia.
Nyelvi készségek 2x20 perc	Zöngés-zöngétlen (morgós-nem morgós) hangok azonosítása izoláltan Szógyűjtés adott fogalomcsoporthoz kapcsolódóan (óvoda, otthon), főfogalom szerint (zöldség, jármű) Bővülő mondatok után mondása	zöngés-zöngétlen oppozíció felismerése, szavak gyűjtése a megfelelő kategóriában, Mondatpiramisok megismétlése	zöld és piros karika, labda	auditív észlelés, és differenciálás, szóaktivizáció, verbális munkamemória
Számolást megalapozó képességek 2x20 perc	Mennyiségek összehasonlítása Elvétel Logikai gondolkodás: Állítások Állítások igazságtartalmának megállapítása	Párosítás – cselekedtetés, összekötés, rajz, nyomda Válogatás, kiegészítés Elvétel Állítások vizsgálata, halmazokra vonatkoztatása	Apró tárgyak, logikai készlet, korongok, pálcikák, nyomda, építőkockák, színes ceruza, papír	Emlékezet Számolási képesség Sorrendiség Logikai gondolkodás mind ilyen... nem mind ilyen... van olyan...
10. hét				

Területek	Tartalom	Tevékenység	Eszközök	Fejlesztendő kompetenciák, készségek, képességek / Fogalmak
Komplex (mindhárom terület)	A program zárása. A tanult ismeretek játékos alkalmazása.	Közös program a szülővel: Akadályverseny.	válogatás a korábbi eszközökből	komplex képességfejlesztés

3. Irodalomjegyzék

- Számolást megalapozó képességek
 - Rosta Katalin (2012.) *Színezd ki és számolj te is!* Bp., Göncöl Kiadó
 - Csonkáné Polgárdi Veronika (2006.) *Számolás I.* Bp., Logopédiai Kiadó
 - Török Ágnes (2008.) *Már tízig számolok! –Játékos ismerkedés a számok világával,* Bp., Dinasztia Tankönyvkiadó

- Nyelvi készségek:
 - Domján Zsófia (2019): *Füvelős kalandok.* Novum kiadó. Budapest.
 - Gósy Mária és Imre Angéla (2007): *Beszédpercepciós fejlesztő modulok.* Nikol kiadó. Budapest.
 - Kovács Ágnes (2019): *Beszédépítő I.* Játékliget kiadó. Budapest.
 - Kovács Ágnes (2020) *Beszédépítő II.* Játékliget kiadó. Budapest.
 - Szabó Szilvia (2018): *Látogatás a tudás birodalmába.* Fejlesztő élménytár kiadó. Budapest.